

Smjernice

Smjernice 05/2021 o međudjelovanju primjene članka 3. i odredbi o međunarodnim prijenosima iz Poglavlja V. Opće uredbe o zaštiti podataka

Verzija 2.0

Donesena 14. veljače 2023.

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Pregled verzija

Verzija 2.0	14. veljače 2023.	Donošenje Smjernica nakon javnog savjetovanja
Verzija 1.0	18. studenoga 2021.	Donošenje Smjernica za javno savjetovanje

SAŽETAK

Općom uredbom o zaštiti podataka (OUZP) nije predviđena pravna definicija pojma „prijenos osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju”. Europski odbor za zaštitu podataka (EDPB) stoga objavljuje ove smjernice kako bi pojasnio slučajeve u kojima smatra da bi trebalo primjenjivati zahtjeve Poglavlja V. i u tu je svrhu utvrdio tri zbirna kriterija na temelju kojih se postupak obrade može smatrati prijenosom:

- 1) OUZP se primjenjuje na voditelja obrade ili izvršitelja obrade („izvoznika”) za predmetnu obradu.
- 2) Izvoznik prijenosom otkriva osobne podatke koji su predmet te obrade ili ih na drugi način stavlja na raspolaganje drugom voditelju obrade, zajedničkom voditelju obrade ili izvršitelju obrade („uvozniku”).
- 3) Uvoznik se nalazi u trećoj zemlji, bez obzira na to primjenjuje li se OUZP na tog uvoznika za predmetnu obradu u skladu s člankom 3. odnosno je li taj uvoznik međunarodna organizacija.

Ako su zadovoljena ova tri kriterija koja je utvrdio EDPB, smatra se da je riječ o prijenosu i primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a. To znači da se prijenos može odvijati samo pod određenim uvjetima, primjerice u kontekstu odluke o primjerenosti koju donosi Europska komisija (članak 45.) ili primjenom odgovarajućih zaštitnih mjera (članak 46.). Odredbama Poglavlja V. nastoji se osigurati daljnja zaštita osobnih podataka nakon njihova prijenosa u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju.

S druge strane, ako ova tri kriterija nisu zadovoljena, smatra se da nije riječ o prijenosu i ne primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a. U tom je kontekstu važno napomenuti da voditelj obrade i dalje mora postupati u skladu s ostalim odredbama OUZP-a i biti u potpunosti odgovoran za svoje aktivnosti obrade, bez obzira na to gdje se one odvijaju. Iako se za neki prijenos podataka možda ne može smatrati da je riječ o prijenosu u skladu s Poglavljem V., ta obrada može i dalje biti povezana s povećanim rizicima jer se provodi izvan EU-a, na primjer zbog oprečnosti nacionalnih zakona ili nerazmjernog pristupa podacima koji ima vlada treće zemlje. Te rizike valja uzeti u obzir pri poduzimanju mjera na temelju, među ostalim, članka 5. („Načela obrade osobnih podataka”), članka 24. („Obveze voditelja obrade”) i članka 32. („Sigurnost obrade”) kako bi predmetni postupak obrade bio zakonit u skladu s OUZP-om.

Ove smjernice sadržavaju različite primjere protoka podataka u treće zemlje koji su i ilustrirani u Prilogu kako bi ponudili dodatne praktične savjete.

Sadržaj

Sažetak.....	3
1. Uvod	5
2. Kriteriji na temelju kojih se postupak obrade može smatrati prijenosom osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju.....	6
2.1. OUZP se primjenjuje na voditelja obrade ili izvršitelja obrade („izvoznika”) za predmetnu obradu7	
2.2. Izvoznik prijenosom otkriva osobne podatke koji su predmet te obrade ili ih na drugi način stavlja na raspolaganje drugom voditelju obrade, zajedničkom voditelju obrade ili izvršitelju obrade („uvozniku”)	8
2.3. Uvoznik se nalazi u trećoj zemlji, bez obzira na to primjenjuje li se OUZP na tog uvoznika za predmetnu obradu u skladu s člankom 3. odnosno je li taj uvoznik međunarodna organizacija. ...	11
3. Posljedice u slučaju prijenosa osobnih podataka.....	13
4. Zaštitne mjere koje treba osigurati ako se osobni podaci obrađuju izvan EGP-a, ali ne dolazi do prijenosa podataka.....	15
Prilog: ilustracije primjera 1 – 12	17

Europski odbor za zaštitu podataka,

uzimajući u obzir članak 70. stavak 1. točku (e) Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (dalje u tekstu „OUZP” ili „Uredba”),

uzimajući u obzir Sporazum o EGP-u, a posebno njegov Prilog XI. i Protokol 37., kako su izmijenjeni Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 154/2018 od 6. srpnja 2018.¹,

uzimajući u obzir članke 12. i 22. svojeg Poslovnika,

DONIO JE SLJEDEĆE SMJERNICE:

1. UVOD

1. U skladu s člankom 44. OUZP-a² uvjeti utvrđeni u Poglavlju V. primjenjuju se na svaki „prijenos osobnih podataka koji se obrađuju ili su namijenjeni za obradu nakon prijenosa u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju”³. Sveobuhvatna svrha Poglavlja V. jest osigurati se ne ugrozi razina zaštite zajamčena OUZP-om kad se osobni podaci prenose „u treće zemlje ili međunarodne organizacije”⁴.
2. Odredbama Poglavlja V. stoga se nastoji osigurati daljnja zaštita osobnih podataka nakon njihova prijenosa u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju. Kad se osobni podaci obrađuju u EU-u zaštićeni su pravilima utvrđenima OUZP-om, ali i drugim pravilima na razini EU-a i država članica koja moraju biti usklađena s OUZP-om (kao i s mogućim odstupanjima od njega) te u konačnici s Poveljom EU-a o temeljnim pravima i slobodama. Kad se osobni podaci prenose ili stavljaju na raspolaganje subjektima izvan EU-a ili međunarodnim organizacijama vjerojatno je da razina zaštite prava i sloboda pojedinaca neće biti u načelu istovjetna onoj koja je zajamčena sveobuhvatnim pravnim okvirom koji je omogućen u EU-u.
3. Kontinuitet zaštite može se osigurati na različite načine, primjerice pravnim okvirom treće zemlje ili odlukom o primjerenosti koju je donijela Europska komisija i na temelju koje međunarodna organizacija ostvaruje korist (članak 45.) ili instrumentom uspostavljenim između izvoznika i uvoznika podataka kojim se osiguravaju odgovarajuće zaštitne mjere (članak 46.)⁵. Kad se upotrebljava neki od

¹ Upućivanja na „EU” i „države članice” u ovom dokumentu treba tumačiti kao upućivanja na „EGP” i „države članice EGP-a”.

² „Svaki prijenos osobnih podataka koji se obrađuju ili su namijenjeni za obradu nakon prijenosa u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju odvija se jedino ako, u skladu s drugim odredbama ove Uredbe, voditelj obrade i izvršitelj obrade djeluju u skladu s uvjetima iz ovog poglavlja koji vrijede i za daljnje prijenose osobnih podataka iz treće zemlje ili međunarodne organizacije u još jednu treću zemlju ili međunarodnu organizaciju.”

³ „Međunarodna organizacija” znači organizacija i njezina podređena tijela uređena međunarodnim javnim pravom ili bilo koje drugo tijelo koje su sporazumom ili na osnovi sporazuma osnovale dvije ili više zemalja.

⁴ Uz uvodnu izjavu 101. ovo je osobito istaknuto u 2. rečenici članka 44. koja glasi: „Sve odredbe iz ovog poglavlja primjenjuju se kako bi se osiguralo da se ne ugrozi razina zaštite pojedinaca zajamčena ovom Uredbom.”

⁵ Kad kontinuitet zaštite nije moguće osigurati instrumentom prijenosa, na primjer, ako je opozvana odluka o primjerenosti iz članka 45., mehanizam certificiranja iz članka 46. stavka 2. točke (f) više nije valjan ili donesene dodatne mjere (više) nisu djelotvorne, potrebno je poduzeti mjere kako se ne bi ugrozila razina zaštite i kako bi se osigurala zakonitost predmetne obrade, npr. potrebno je uspostaviti drugi alat za prijenos i/ili djelotvorne dodatne mjere.

instrumenata prijenosa navedenih u članku 46. OUZP-a valja procijeniti osigurava li razinu zaštite prenesenih podataka koja je u načelu istovjetna onoj koja je zajamčena u EU-u ili je potrebno provesti dodatne mjere⁶.

4. Kad voditelj ili izvršitelj obrade prenosi podatke uvozniku u trećoj zemlji na čiju se obradu primjenjuje članak 3. stavak 2. OUZP-a, pravni bi okvir koji se primjenjuje na uvoznika na sličan način mogao ugroziti zaštitu koju omogućuje OUZP. To se, na primjer, može dogoditi kad u trećoj zemlji postoje pravila o vladinom pristupu osobnim podacima koja prelaze ono što je nužno i razmjerno u demokratskom društvu (radi zaštite nekog od važnih ciljeva koji su priznati i pravom Unije ili država članica kao što su oni koji su navedeni u članku 23. stavku 1. OUZP-a). Odredbama Poglavlja V. nastoji se kompenzirati taj rizik i nadopuniti teritorijalno područje primjene OUZP-a kako je definirano člankom 3.
5. U sljedećim se dijelovima nastoji pojasniti to međudjelovanje članka 3. i odredbi OUZP-a o međunarodnim prijenosima iz Poglavlja V. Nastoji se pomoći voditeljima obrade i izvršiteljima obrade da utvrde predstavlja li postupak obrade prijenos u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju te trebaju li zato postupati u skladu s odredbama Poglavlja V. OUZP-a. To pojašnjenje važno je i kako bi se osiguralo da nadzorna tijela dosljedno tumače i primjenjuju OUZP.
6. U svakom slučaju, i kako je detaljnije objašnjeno u 4. dijelu, važno je imati na umu da iako neki protokol podataka koji podliježe članku 3. ne mora uvijek predstavljati prijenos temeljem Poglavlja V., obrada podataka izvan EU-a može i dalje biti povezana s povećanim rizicima za koje se moraju predvidjeti zaštitne mjere. Bez obzira na to provodi li se obrada u EU-u, voditelji obrade i izvršitelji obrade na koje se OUZP primjenjuje za određenu obradu uvijek moraju postupati u skladu sa svim relevantnim odredbama OUZP-a kao što je obveza iz članka 32. o provedbi tehničkih i organizacijskih mjera uzimajući u obzir, među ostalim, rizike povezane s obradom.

2. KRITERIJI NA TEMELJU KOJIH SE POSTUPAK OBRADE MOŽE SMATRATI PRIJENOSOM OSOBNIH PODATAKA U TREĆU ZEMLJU ILI MEĐUNARODNU ORGANIZACIJU

7. OUZP-om nije predviđena pravna definicija pojma „prijenos osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju”⁷, a relevantna sudska praksa je ograničena⁸. Nepostojanje definicije prijenosa u OUZP-u dovodi do pravne nesigurnosti o točnom području primjene obveza iz Poglavlja V. i međudjelovanju članka 3. i Poglavlja V. Stoga je nužno pojasniti taj pojam.
8. S obzirom na to da je, u skladu s člankom 70. stavkom 1. točkom (b) OUZP-a, zadaća EDPB-a savjetovati Europsku komisiju o svim pitanjima koja se odnose na zaštitu osobnih podataka u Uniji, među ostalim i o svim aspektima Uredbe za koje smatra da su potrebna dodatna pojašnjenja, EDPB poziva Europsku

⁶ Vidjeti Preporuke EDPB-a 01/2020 o mjerama kojima se dopunjuju alati za prijenos podataka kako bi se osigurala usklađenost s razinom zaštite osobnih podataka u EU-u, Preporuke EDPB-a 02/2020 o europskim temeljnim jamstvima za mjere nadzora i presudu Suda od 16. srpnja 2020., Povjerenik za zaštitu podataka protiv Facebook Ireland Ltd, Maximillian Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559.

⁷ Prva rečenica članka 44.

⁸ Na primjer, presuda Suda od 6. studenoga 2003., Bodil Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, u kojoj je navedeno da je prijenos postupak obrade i da, temeljem prijašnje Direktive 95/46, ne dolazi do prijenosa u treću zemlju ako se podaci objavljuju na internetskim stranicama koje pohranjuje pružatelj usluga smještaja na poslužitelju s poslovnim nastanom u EU-u.

komisiju da posveti posebnu pažnju ovom pitanju u kontekstu izvješća o ocjeni i preispitivanju OUZP-a iz članka 97.

9. U svakom slučaju, s obzirom na to da je u članku 70. stavku 1. točki (e) OUZP-a utvrđena zadaća EDPB-a da izdaje smjernice, preporuke i primjere najbolje prakse kako bi poticao dosljednu primjenu te uredbe, EDPB objavljuje ove smjernice kako bi pojasnio slučajeve u kojima smatra da bi trebalo primjenjivati zahtjeve Poglavlja V. U tu je svrhu utvrdio tri zbirna kriterija na temelju kojih se postupak obrade može smatrati prijenosom:
 - 1) OUZP se primjenjuje na voditelja obrade ili izvršitelja obrade („izvoznika”) za predmetnu obradu.
 - 2) Izvoznik prijenosom otkriva osobne podatke koji su predmet te obrade ili ih na drugi način stavlja na raspolaganje drugom voditelju obrade, zajedničkom voditelju obrade ili izvršitelju obrade („uvozniku”).
 - 3) Uvoznik se nalazi u trećoj zemlji, bez obzira na to primjenjuje li se OUZP na tog uvoznika za predmetnu obradu u skladu s člankom 3. odnosno je li taj uvoznik međunarodna organizacija.
10. Kad je riječ o tome, važno je imati na umu da se na temelju članka 3. procjena o primjenjivosti OUZP-a uvijek mora provoditi u odnosu na određeni postupak obrade, a ne u odnosu na određeni subjekt (npr. poduzeće)⁹.
11. EDPB podsjeća i da se primjenom OUZP-a ne dovode u pitanje odredbe međunarodnog prava kao što su one kojima se uređuju povlastice i imuniteti diplomatskih misija i konzularnih predstavništava te međunarodnih organizacija izvan EU-a (bez obzira na to gdje se nalaze)¹⁰.

2.1. OUZP se primjenjuje na voditelja obrade ili izvršitelja obrade („izvoznika”) za predmetnu obradu

12. Prvim kriterijem zahtijeva se da predmetna obrada zadovoljava zahtjeve članka 3. OUZP-a, tj. da se na voditelja obrade ili izvršitelja obrade za tu obradu primjenjuje OUZP. To je dodatno pojašnjeno u Smjernicama EDPB-a 3/2018 o teritorijalnom području primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (članak 3.).
13. Valja napomenuti da se na voditelje obrade i izvršitelje obrade čiji poslovni nastan nije u EU-u OUZP može primjenjivati za predmetnu obradu na temelju članka 3. stavka 2. i oni će stoga trebati postupati u skladu s Poglavljem V. kad prenose osobne podatke voditelju obrade ili izvršitelju obrade u toj državi ili trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji, uzimajući u obzir da se obveze na temelju OUZP-a ne razlikuju za voditelje obrade / izvršitelje obrade s poslovnim nastanom u EU-u i voditelje obrade / izvršitelje obrade izvan EU-a na čiju se obradu primjenjuje članak 3. stavak 2.
14. Valja napomenuti i to da se OUZP, među ostalim i Poglavlje V., primjenjuje na obradu osobnih podataka koju provode veleposlanstva i konzulati država članica EU-a koji se nalaze izvan EU-a jer ta obrada pripada u područje primjene OUZP-a na temelju članka 3. stavka 3.¹¹

⁹ Vidjeti stranicu 5 i dijelove 1–3 Smjernica EDPB-a 3/2018 o teritorijalnom području primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (članak 3.).

¹⁰ Vidjeti stranicu 23 Smjernica EDPB-a 3/2018 o teritorijalnom području primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (članak 3.).

¹¹ Vidjeti stranicu 22 Smjernica EDPB-a 3/2018 o teritorijalnom području primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (članak 3.).

2.2. Izvoznik prijenosom otkriva osobne podatke koji su predmet te obrade ili ih na drugi način stavlja na raspolaganje drugom voditelju obrade, zajedničkom voditelju obrade ili izvršitelju obrade („uvozniku”)

15. Drugim kriterijem zahtijeva se da izvoznik prijenosom otkriva podatke ili ih na drugi način stavlja na raspolaganje drugom voditelju obrade ili izvršitelju obrade. Pojmovi voditelj obrade i izvršitelj obrade dodatno su pojašnjeni u Smjernicama EDPB-a 07/2020. Valja imati na umu da su pojmovi voditelj obrade, zajednički voditelj obrade i izvršitelj obrade *funkcionalni* pojmovi jer im je cilj podjela odgovornosti prema stvarnim ulogama dionika i *autonomni* pojmovi jer ih treba tumačiti uglavnom u skladu s pravom EU-a o zaštiti podataka. Nužno je provesti analizu svake pojedinačne obrade i uloga subjekata koji sudjeluju u tim obradama¹².
16. Osobni podaci mogu se „staviti na raspolaganje” primjerice izradom korisničkog računa, dodjelom prava pristupa postojećem računu, „potvrđivanjem”/„prihvatanjem” valjanog zahtjeva za pristup na daljinu, ugradnjom tvrdog diska ili podnošenjem lozinke za datoteku. Valja imati na umu i da se pristup na daljinu iz treće zemlje (čak i ako do njega dolazi samo prikazom osobnih podataka na zaslonu, primjerice u situacijama pružanja podrške, otklanjanja poteškoća ili u administrativne svrhe) i/ili pohrana u oblaku koji se nalazi izvan EGP-a i koji nudi pružatelj usluga smatraju prijenosom podataka, pod uvjetom da su zadovoljena tri kriterija navedena u točki 9.¹³
17. S druge strane, Poglavlje V. ne primjenjuje se na „internu obradu”, tj. na slučajeve kad se podaci ne otkrivaju prijenosom niti se na drugi način stavljaju na raspolaganje drugom voditelju obrade ili izvršitelju obrade, uključujući kad se ta obrada provodi izvan EU-a¹⁴. U tom slučaju voditelj obrade ili izvršitelj obrade i dalje je odgovoran za obradu, među ostalim kako bi osigurao usklađenost sa svim relevantnim odredbama i zaštitnim mjerama OUZP-a koji se izravno primjenjuje (vidjeti i 4. dio u nastavku), npr. nadzorna tijela EGP-a mogu primijeniti OUZP protiv tih subjekata, a ispitanici mogu ostvariti pravnu zaštitu ako su im povrijeđena prava.
18. Uz to, ne može se smatrati da je drugi kriterij zadovoljen ako ne postoji voditelj obrade ili izvršitelj obrade (tj. ne postoji „izvoznik”) koji šalje podatke ili ih čini dostupnima drugom voditelju obrade ili izvršitelju obrade, primjerice kad ispitanik¹⁵ izravno otkriva podatke primatelju.

Primjer 1: voditelj obrade u trećoj zemlji prikuplja podatke izravno od ispitanika iz EU-a (na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a)

¹² Vidjeti stranicu 9 Smjernica EDPB-a 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka.

¹³ Vidjeti Preporuke EDPB-a 01/2020 o mjerama kojima se dopunjuju alati za prijenos podataka kako bi se osigurala usklađenost s razinom zaštite osobnih podataka u EU-u, stranica 11, točka 13. i bilješka 28.

¹⁴ To je vidljivo i u pristupu članka 46. OUZP-a koji se odnosi na ugovorne/bilateralne i instrumente prijenosa koje su dogovorili različiti subjekti koji i maju ulogu voditelja obrade ili izvršitelja obrade.

¹⁵ Ne može se smatrati da je ispitanik voditelj obrade ni izvršitelj obrade. To proizlazi iz članka 4. stavka 10. OUZP-a u kojem se ističe razlika između voditelja obrade / izvršitelja obrade i ispitanika. Stoga se ne može smatrati da je ispitanik „izvoznik” kad otkriva svoje osobne podatke. Time se ne dovodi u pitanje činjenica da fizička osoba može biti voditelj/izvršitelj obrade u skladu s člankom 4. stavkom 7. i člankom 4. stavkom 8. OUZP-a (npr. kao samozaposlena osoba). Međutim, to ne ograničava zaštitu koja se pruža kad je riječ o vlastitim osobnim podacima fizičkih osoba koje djeluju kao voditelj/izvršitelj obrade. Uz to, važno je napomenuti da, kad obradu osobnih podataka provodi „fizička osoba tijekom isključivo osobnih ili kućnih aktivnosti”, ta obrada, u skladu s člankom 2. stavkom 2. točkom (c), ne pripada u glavno područje primjene OUZP-a. Valja napomenuti i to da se ne smatra da osobne podatke koji se otkrivaju kolačićima otkriva izravno ispitanik nego je riječ o prijenosu koji provodi subjekt koji upravlja internetskim stranicama koje i ispitanik posjećuje.

Marija iz Italije naručila je haljinu u internetskoj trgovini odjeće, unijela je svoje ime, prezime i adresu za dostavu u Rimu kako bi dovršila narudžbu, i naručena joj je haljina potom dostavljena na kućnu adresu. Internetskom trgovinom odjeće upravlja poduzeće iz treće zemlje koje nije prisutno u EU-u, ali je posebno usmjereno na tržište EU-a. U ovom slučaju ispitanik (Marija) predaje svoje osobne podatke poduzeću iz treće zemlje. To ne predstavlja prijenos osobnih podataka jer podatke ne predaje izvoznik (voditelj obrade ili izvršitelj obrade) nego ih voditelj obrade prikuplja izravno od ispitanika na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a. Stoga se u ovom slučaju ne primjenjuje Poglavlje V. Ipak, poduzeće iz treće zemlje morat će primjenjivati OUZP jer njegovi postupci obrade podliježu članku 3. stavku 2.¹⁶

Primjer 2: voditelj obrade u trećoj zemlji prikuplja podatke izravno od ispitanika iz EU-a (na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a) i za neke se aktivnosti obrade koristi izvršiteljem obrade izvan EU-a

Marija iz Italije naručila je haljinu u internetskoj trgovini odjeće, unijela je svoje ime, prezime i adresu za dostavu u Rimu kako bi dovršila narudžbu, i naručena joj je haljina potom dostavljena na kućnu adresu. Internetskom trgovinom odjeće upravlja poduzeće iz treće zemlje koje nije prisutno u EU-u, ali je posebno usmjereno na tržište EU-a. Poduzeće iz treće zemlje angažiralo je izvršitelja obrade izvan EGP-a radi obrade narudžbi primljenih preko internetske stranice. U ovom slučaju ispitanik (Marija) predaje svoje osobne podatke poduzeću iz treće zemlje i to ne predstavlja prijenos osobnih podataka jer podatke izravno prikuplja voditelj obrade na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a. Voditelj obrade stoga će trebati primjenjivati OUZP za obradu ovih osobnih podataka. S obzirom na to da je poduzeće iz treće zemlje angažiralo izvršitelja obrade izvan EGP-a, podaci koje mu poduzeće otkriva smatrat će se prijenosom i bit će potrebno primjenjivati obveze iz članka 28. i Poglavlja V. kako bi se osiguralo da razina zaštite koju omogućuje OUZP ne bi bila ugrožena kad izvršitelj obrade izvan EGP-a obrađuje podatke u ime poduzeća¹⁷.

Primjer 3: voditelj obrade u trećoj zemlji prima podatke izravno od ispitanika iz EU-a (ali ne na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a) i za neke se aktivnosti obrade koristi izvršiteljem obrade izvan EU-a

Marija iz Italije odlučila je rezervirati hotelsku sobu u New Yorku koristeći se obrascem na internetskim stranicama hotela. Osobne podatke izravno prikuplja hotel koji ne cilja/prati pojedince u EGP-u. U ovom slučaju ne dolazi do prijenosa podataka jer ih ispitanik izravno predaje, a voditelj obrade ih izravno prikuplja. Uz to, s obzirom na to da hotel ne provodi aktivnosti kojima se ciljaju ili prate pojedinci u EGP-u, neće se primjenjivati OUZP, čak ni kad je riječ o bilo kakvim aktivnostima obrade koje u ime hotela provode izvršitelji obrade izvan EGP-a.

Primjer 4: podaci koje prikuplja platforma iz EGP-a koja ih zatim prosljeđuje voditelju obrade u trećoj zemlji

¹⁶ U vezi s tim vidjeti uvodnu izjavu 23. u kojoj su navedeni elementi koje treba procijeniti kad se utvrđuje je li zadovoljen kriterij ciljanih pojedinaca iz članka 3. stavka 2. točke (a) OUZP-a.

¹⁷ Valja napomenuti da, kad su aktivnosti obrade koje provodi izvršitelj obrade povezane s aktivnostima voditelja obrade kojima se ciljaju određeni pojedinci, izvršitelj obrade isto podliježe članku 3. stavku 2. OUZP-a, viđeti stranice 20–22 Smjernica EDPB-a 3/2018 o teritorijalnom području primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (članak 3.).

Marija iz Italije rezervirala je hotelsku sobu u New Yorku preko internetske putničke agencije iz EGP-a. Internetska putnička agencija iz EGP-a je voditelj obrade i prikuplja Marijine osobne podatke nužne za rezerviranje hotelskog smještaja te ih šalje u hotel koji podatke prima kao zaseban voditelj obrade. Kad proslijeđuje osobne podatke hotelu u trećoj zemlji, putnička agencija iz EGP-a provodi prijenos osobnih podataka i primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a.

Primjer 5: voditelj obrade iz EU-a šalje podatke izvršitelju obrade u trećoj zemlji

Poduzeće X s poslovnim nastanom u Austriji voditelj je obrade i dostavlja osobne podatke svojih zaposlenika ili klijenata poduzeću Z u trećoj zemlji, koje kao izvršitelj obrade obrađuje te podatke u ime poduzeća X. U ovom slučaju voditelj obrade, na kojeg se primjenjuje OUZP kad je riječ o predmetnoj obradi, dostavlja podatke izvršitelju obrade u trećoj zemlji. Dostavljanje podataka stoga će se smatrati prijenosom osobnih podataka u treću zemlju i primjenjivat će se Poglavlje V. OUZP-a.

19. Važno je napomenuti i to da je člankom 44. OUZP-a jasno predviđeno da prijenos može provoditi i voditelj obrade i izvršitelj obrade. Stoga može postojati slučaj prijenosa u kojem izvršitelj obrade (na temelju članka 3. stavka 1. ili članka 3. stavka 2. za predmetnu obradu kako je prethodno objašnjeno) šalje podatke drugom izvršitelju obrade ili čak voditelju obrade u trećoj zemlji u skladu s uputama svojeg voditelja obrade¹⁸. U tim slučajevima izvršitelj obrade postupa kao izvoznik podataka u ime voditelja obrade i mora osigurati usklađenost s odredbama Poglavlja V. za predmetni prijenos u skladu s uputama voditelja obrade, što uključuje upotrebu odgovarajućeg alata za prijenos. S obzirom na to da je prijenos aktivnost obrade koja se provodi u ime voditelja obrade, voditelj obrade je nadležan i mogao bi biti odgovoran na temelju Poglavlja V. te mora i osigurati da izvršitelj obrade pruža dovoljna jamstva na temelju članka 28.

Primjer 6: izvršitelj obrade iz EU-a vraća podatke svojem voditelju obrade u trećoj zemlji

Poduzeće XYZ, voditelj obrade bez poslovnog nastana u EU-u, šalje osobne podatke svojih zaposlenika/klijenata (pri čemu su svi oni ispitanici koji se ne nalaze u EU-u) izvršitelju obrade, poduzeću ABC, koje će ih obrađivati u EU-u u ime poduzeća XYZ. Poduzeće ABC ponovno prenosi podatke poduzeću XYZ. OUZP se primjenjuje na obradu koju provodi izvršitelj obrade ABC kad je riječ o posebnim obvezama izvršitelja obrade na temelju članka 3. stavka 1. jer ABC ima poslovni nastan u EU-u. S obzirom na to da je poduzeće XYZ voditelj obrade u trećoj zemlji, kad ABC otkriva podatke poduzeću XYZ smatra se da je riječ o prijenosu osobnih podataka i stoga se primjenjuje Poglavlje V.

Primjer 7: izvršitelj obrade iz EU-a šalje podatke podizvršitelju obrade u trećoj zemlji

Poduzeće A s poslovnim nastanom u Njemačkoj voditelj je obrade i angažiralo je francusko poduzeće B da u njegovo ime bude izvršitelj obrade. Poduzeće B želi prenijeti dio aktivnosti obrade koje obavlja u ime poduzeća A podizvršitelju obrade C, poduzeću u trećoj zemlji, i u tu mu svrhu slati podatke. Obrada koju obavljaju poduzeće A i njegov izvršitelj obrade B provodi se u kontekstu njihovih poslovnih nastana u EU-u i stoga se na nju primjenjuje OUZP u skladu s člankom 3. stavkom 1., a obrada koju

¹⁸ Članak 28. stavak 3. točka (a) OUZP-a odnosi se na zabilježene upute voditelja obrade „među ostalim s obzirom na prijenose osobnih podataka trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji”. Vidjeti i klauzulu 8.1. modula 3. Priloga Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2021/914 od 4. lipnja 2021. o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

obavlja poduzeće C provodi se u trećoj zemlji. Prosljeđivanje podataka od izvršitelja obrade B do podizvršitelja obrade C prijenos je u treću zemlju i primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a.

20. Kako je navedeno u točki 17., iz drugog kriterija proizlazi da se pojam „prijenos osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju” primjenjuje samo na otkrivanje osobnih podataka u kojem sudjeluju dvije različite (zasebne) strane (pri čemu je svaka od njih voditelj obrade, zajednički voditelj obrade ili izvršitelj obrade). Kako bi se moglo smatrati da je riječ o prijenosu, moraju postojati voditelj obrade ili izvršitelj obrade koji otkriva podatke (izvoznik) i zaseban voditelj obrade ili izvršitelj obrade koji prima podatke ili kojem je omogućen pristup podacima (uvoznik).

Primjer 8: zaposlenik voditelja obrade iz EU-a odlazi na poslovni put u treću zemlju

Juraj, zaposlenik poduzeća A sa sjedištem u Poljskoj, putuje u treću zemlju na sastanak i sa sobom uzima svoje prijenosno računalo. Tijekom boravka u inozemstvu Juraj pokreće svoje računalo i na daljinu pristupa osobnim podacima u bazama podataka svojeg poduzeća da bi završio dopis. Odlazak na put s računalom i pristupanje osobnim podacima na daljinu iz treće zemlje ne smatra se prijenosom osobnih podataka jer Juraj nije drugi voditelj obrade nego zaposlenik i stoga je sastavni dio voditelja obrade A¹⁹. Prijenos se stoga provodi u okviru postupanja istog voditelja obrade A. Obradu, uključujući pristupanje na daljinu i aktivnosti obrade koje Juraj provodi nakon pristupanja, provodi poljsko poduzeće, tj. voditelj obrade s poslovnim nastanom u Uniji na kojeg se primjenjuje članak 3. stavak 1. OUZP-a. Međutim, valja napomenuti da, ako Juraj kao zaposlenik poduzeća A podatke pošalje ili učini dostupnima drugom voditelju obrade ili izvršitelju obrade u trećoj zemlji, predmetni bi se protok podataka na temelju Poglavlja V. smatrao prijenosom od izvoznika A u EU-u do uvoznika u trećoj zemlji.

21. Valja napomenuti i to da se subjekte koji su dio iste grupe poduzeća može smatrati zasebnim voditeljima obrade ili izvršiteljima obrade. Stoga otkrivanje podataka između subjekata koji pripadaju istoj grupi poduzeća (otkrivanje podataka unutar grupe) može predstavljati prijenos osobnih podataka²⁰.

Primjer 9: društvo kći (voditelj obrade) iz EU-a dijeli podatke sa svojim matičnim društvom (izvršiteljem obrade) u trećoj zemlji

Irsko društvo X, društvo kći matičnog društva Y iz treće zemlje, otkriva osobne podatke o svojim zaposlenicima matičnom društvu Y koje će ono pohranjivati u trećoj zemlji u centraliziranoj bazi podataka o ljudskim resursima. U ovom slučaju irsko društvo X obrađuje (i otkriva) podatke u svojem svojstvu poslodavca i time voditelja obrade, a matično društvo izvršitelj je obrade. Za tu se obradu na društvo X primjenjuje OUZP na temelju članka 3. stavka 1., a društvo Y nalazi se u trećoj zemlji. Otkrivanje podataka stoga se smatra prijenosom u treću zemlju u smislu Poglavlja V. OUZP-a.

2.3. Uvoznik se nalazi u trećoj zemlji, bez obzira na to primjenjuje li se OUZP na tog uvoznika za predmetnu obradu u skladu s člankom 3. odnosno je li taj uvoznik međunarodna organizacija.

22. Trećim kriterijem zahtijeva se da se uvoznik zemljopisno nalazi u trećoj zemlji, bez obzira na to pripada li predmetna obrada u područje primjene OUZP-a, ili da je uvoznik međunarodna organizacija.

¹⁹ Vidjeti točku 78. Smjernica EDPB-a 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka.

²⁰ Kad je riječ o obradi podataka u grupi poduzeća, potrebno je obratiti posebnu pažnju na to postupa li neko poduzeće kao voditelj obrade ili izvršitelj obrade, npr. kad obrađuje podatke u ime matičnog društva, vidjeti točku 17. Smjernica EDPB-a 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka.

23. EDPB ističe da se ovim kriterijem nastoji osigurati da se ne ugrozi razina zaštite pojedinaca zajamčena OUZP-om kad se osobni podaci više ne obrađuju unutar pravnog okvira EGP-a (kad je o tome riječ, vidjeti posljednju rečenicu članka 44. i uvodnu izjavu 101. OUZP-a). Do toga može doći jer se OUZP ne primjenjuje na uvoznika za predmetnu obradu ili jer osobne podatke obrađuje uvoznik izvan EGP-a čak i ako se na predmetnu obradu primjenjuje OUZP²¹ i stoga bi se na nju mogli primjenjivati različiti (oprečni) pravni okviri, npr. kad je riječ o mogućem nerazmjernom pristupu vlade osobnim podacima. U tom je kontekstu važno uzeti u obzir i moguće teškoće osiguravanja sukladnosti s OUZP-om te ostvarivanja pravne zaštite od subjekata koji se nalaze izvan EGP-a.

Primjer 10: izvršitelj obrade iz EU-a vraća podatke svojem voditelju obrade u trećoj zemlji

Poduzeće A, voditelj obrade bez poslovnog nastana u EU-u, nudi robu i usluge na tržištu EU-a. Francusko poduzeće B obrađuje osobne podatke u ime poduzeća A. Poduzeće B ponovno prenosi podatke poduzeću A. OUZP se primjenjuje na obradu koju provodi izvršitelj obrade B kad je riječ o posebnim obvezama izvršitelja obrade na temelju članka 3. stavka 1. jer se obrada provodi u kontekstu djelatnosti poslovnog nastana poduzeća u EU-u. OUZP se primjenjuje i na obradu koju provodi poduzeće A jer se članak 3. stavak 2. primjenjuje na poduzeće A. Međutim, s obzirom na to da se poduzeće A nalazi u trećoj zemlji, kad poduzeće B otkriva podatke poduzeću A smatra se da je riječ o prijenosu u treću zemlju i stoga se primjenjuje Poglavlje V.

Primjer 11: pristup na daljinu podacima u EU-u koji ostvaruje izvršitelj obrade iz treće zemlje postupajući u ime voditelja obrade iz EU-a

Poduzeće iz treće zemlje (poduzeće Z) bez poslovnog nastana u EU-u nudi usluge izvršitelja obrade poduzećima u EU-u. Poduzeće Z postupa kao izvršitelj obrade u ime voditelja obrade iz EU-a i na daljinu pristupa podacima pohranjenima u EU-u, npr. u svrhu podrške. S obzirom na to da se poduzeće Z nalazi u trećoj zemlji, taj pristup na daljinu predstavlja prijenos podataka od voditelja obrade iz EU-a do njihova izvršitelja obrade (poduzeće Z) u trećoj zemlji na temelju Poglavlja V.

24. Još jedan slučaj koji valja spomenuti u ovom kontekstu jest kad se voditelj obrade u EU-u služi izvršiteljem obrade u EU-u na kojeg se primjenjuje zakonodavstvo treće zemlje i postoji mogućnost da će izvršitelj obrade primiti vladine zahtjeve za pristup te će se stoga provesti prijenos osobnih podataka ako izvršitelj obrade postupi u skladu s takvim zahtjevom. U tom slučaju potrebno je imati na umu da se u skladu s člankom 28. stavkom 1. i uvodnom izjavom 81. voditelji obrade mogu koristiti jedino izvršiteljima obrade koji u dovoljnoj mjeri jamče provedbu tehničkih i organizacijskih mjera koje zadovoljavaju zahtjeve OUZP-a. U tom se kontekstu OUZP ne odnosi samo na stručnost i resurse nego i na pouzdanost, koja može biti dovedena u pitanje ako se na izvršitelja obrade primjenjuje zakonodavstvo treće zemlje koje ga može spriječiti u ispunjavanju svojih obveza kao izvršitelja obrade. Pitanje pruža li izvršitelj obrade dovoljna jamstva odnosi se i na zakonitost obrade te na poštovanje načela integriteta i povjerljivosti za što je voditelj obrade odgovoran na temelju članka 5. stavka 2. OUZP-a²².

²¹ Kako je prethodno navedeno, zadovoljava li predmetna obrada zahtjeve članka 3. OUZP-a, tj. primjenjuje li se na uvoznika OUZP za predmetnu obradu, dodatno je pojašnjeno u Smjernicama EDPB-a 3/2018 o teritorijalnom području primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (članak 3.).

²² Vidjeti i točke 119. i 120. Smjernica EDPB-a 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka.

Primjer 12: voditelj obrade u EU-u koristi se izvršiteljem obrade u EU-u na kojeg se primjenjuje zakonodavstvo treće zemlje

Dansko poduzeće X koje djeluje kao voditelj obrade angažira poduzeće Y s poslovnim nastanom u EU-u da u njegovo ime djeluje kao izvršitelj obrade. Poduzeće Y društvo je kći matičnog društva Z iz treće zemlje. Poduzeće Y obrađuje podatke poduzeća X isključivo u EU-u i nitko izvan EU-a, uključujući matično društvo Z, nema pristup tim podacima. Uz to, ugovorom između poduzeća X i poduzeća Y utvrđeno je da poduzeće Y obrađuje osobne podatke samo prema zabilježenim uputama poduzeća X, osim ako to nalaže pravo Unije ili pravo države članice kojem podliježe poduzeće Y. Međutim, na poduzeće Y primjenjuje se zakonodavstvo treće zemlje s izvanteritorijalnim učinkom, što u ovom slučaju znači da poduzeće Y može primiti zahtjeve za pristup od tijela treće zemlje. S obzirom na to da se poduzeće Y ne nalazi u trećoj zemlji (nego je riječ o poduzeću iz EU-a na koje se primjenjuje članak 3. stavak 1. OUZP-a), kad voditelj obrade, poduzeće X, otkriva podatke izvršitelju obrade, poduzeću Y, ne smatra se da je riječ o prijenosu i ne primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a. Međutim, kako je već navedeno, postoji mogućnost da poduzeće Y primi zahtjeve za pristup od tijela treće zemlje i ako poduzeće Y postupi u skladu s takvim zahtjevom, takvo otkrivanje podataka smatrat će se prijenosom na temelju Poglavlja V. Ako poduzeće Y postupi u skladu sa zahtjevom koji je protivan uputama voditelja obrade i stoga dođe do povrede članka 28. OUZP-a, smatrat će se da je poduzeće Y neovisan voditelj predmetne obrade na temelju članka 28. stavka 10. OUZP-a. U tom slučaju voditelj obrade, poduzeće X, trebao bi procijeniti te okolnosti prije angažiranja izvršitelja obrade kako bi u skladu s člankom 28. OUZP-a osigurao da se koristi samo izvršiteljima obrade koji u dovoljnoj mjeri jamče provedbu odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera na način da obrada bude u skladu s OUZP-om, među ostalim s Poglavljem V., te kako bi osigurao da postoji ugovor ili pravni akt kojim se uređuje obrada koju provodi izvršitelj obrade.

3. POSLJEDICE U SLUČAJU PRIJENOSA OSOBNIH PODATAKA

25. Ako su zadovoljeni svi kriteriji koje je utvrdio EDPB, smatra se da je riječ o „prijenosu u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju”. Prijenos podrazumijeva da voditelj obrade ili izvršitelj obrade (izvoznik), na kojeg se na temelju članka 3. za predmetnu obradu primjenjuje OUZP, šalje ili stavlja na raspolaganje osobne podatke drugom voditelju obrade ili izvršitelju obrade (uvozniku) u trećoj zemlji, bez obzira na to primjenjuje li se OUZP na tog uvoznika za predmetnu obradu, ili međunarodnoj organizaciji.
26. Slijedom toga, izvoznik mora postupati u skladu s uvjetima iz Poglavlja V. i osmisliti prijenos koristeći se nekim od instrumenata kojima se nastoji zaštititi osobne podatke nakon prijenosa u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju.
27. Ti instrumenti uključuju odluku o primjerenosti koju donosi Europska komisija i kojom se utvrđuje postojanje primjerene razine zaštite u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji u koju se prenose podaci (članak 45.) ili, u nedostatku takve primjerene razine zaštite, odgovarajuće zaštitne mjere koje provodi izvoznik (voditelj obrade ili izvršitelj obrade) kako je predviđeno člankom 46.²³ Uz to, u skladu s člankom 49., u posebnim situacijama i pod određenim uvjetima osobni podaci mogu se prenositi u

²³ U ovom kontekstu vidjeti i Preporuke EDPB-a 01/2020 o mjerama kojima se dopunjuju alati za prijenos podataka kako bi se osigurala usklađenost s razinom zaštite osobnih podataka u EU-u.

treću zemlju ili međunarodnu organizaciju ako ne postoji primjerena razina zaštite ili se ne provode odgovarajuće zaštitne mjere²⁴.

28. Glavne vrste instrumenata prijenosa navedenih u članku 46. su:

- standardne ugovorne klauzule
- obvezujuća korporativna pravila
- kodeksi ponašanja²⁵
- mehanizmi certificiranja²⁶
- *ad hoc* ugovorne klauzule
- međunarodni sporazumi / administrativni dogovori²⁷.

29. Sastav zaštitnih mjera predviđenih instrumentima prijenosa potrebno je prilagoditi ovisno o slučaju. Na primjer, jamstva koja se trebaju osigurati za prijenos osobnih podataka koji provodi izvršitelj obrade nisu ista kao ona koja se trebaju osigurati za prijenos koji provodi voditelj obrade²⁸. Uz to, valja napomenuti da se OUZP već u cijelosti primjenjuje za prijenos osobnih podataka voditelju obrade ili izvršitelju obrade u trećoj zemlji na kojeg se OUZP već primjenjuje za predmetnu obradu. Stoga je u tom slučaju kad se izrađuju relevantni instrumenti prijenosa iz članka 46. kao što su standardne ugovorne klauzule²⁹ ili *ad hoc* ugovorne klauzule³⁰ potrebno uzeti u obzir okolnosti iz članka 3. kako ne bi došlo do udvostručavanja obveza na temelju OUZP-a i kako bi se uvažili elementi koji se posebno odnose na rizike povezane s time što se uvoznik nalazi u trećoj zemlji, npr. kako bi se uzeli u obzir mogući oprečni nacionalni zakoni i pristup vlade podacima u trećoj zemlji, kao i teškoće primjene OUZP-a te ostvarivanja pravne zaštite od subjekta izvan EU-a. Takvim instrumentima primjerice treba razmotriti mjere koje valja poduzeti u slučaju sukoba zakona treće zemlje i OUZP-a te zahtjeva treće zemlje za otkrivanje podataka. EDPB potiče i spreman je surađivati u izradi instrumenta prijenosa, primjerice novih standardnih ugovornih klauzula na temelju članka 46. stavka 2. točke (c), u

²⁴ Vidjeti Smjernice EDPB-a 2/2018 o odstupanjima iz članka 49. Uredbe 2016/679.

²⁵ EDPB je donio Smjernice 04/2021 o kodeksima ponašanja kao alatima za prijenose.

²⁶ EDPB je donio Smjernice 07/2022 o certificiranju kao alatu za prijenose.

²⁷ EDPB je donio Smjernice 2/2020 o članku 46. stavku 2. točki (a) i članku 46. stavku 3. točki (b) Uredbe 2016/679 za prijenose osobnih podataka između tijela javne vlasti i javnih tijela EGP-a i izvan EGP-a.

²⁸ Vidjeti npr. različite zaštitne mjere u modulu 1. i modulu 3. Priloga Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2021/914 od 4. lipnja 2021. o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 („Provedbena odluka”).

²⁹ U skladu s člankom 1. Provedbene odluke standardnim ugovornim klauzulama koje je Europska komisija donijela 4. lipnja 2021. osiguravaju se odgovarajuće zaštitne mjere za prijenose od izvoznika osobnih podataka na koje se primjenjuje OUZP do uvoznika na čiju se obradu podataka *ne primjenjuje* OUZP. Valja napomenuti da se to odnosi na područje primjene standardnih ugovornih klauzula i da se time ne tumači pojam prijenosa na temelju Poglavlja V. OUZP-a.

³⁰ Valja napomenuti da u skladu s člankom 40. stavkom 3. kodekse ponašanja mogu poštovati voditelji obrade ili izvršitelji obrade koji *ne podliježu* OUZP-u kako bi osigurali odgovarajuće zaštitne mjere iz članka 46. stavka 2. točke (e). Uz to, u skladu s člankom 42. stavkom 2. mehanizmi certificiranja, pečati ili oznake mogu se uspostaviti kako bi se dokazalo postojanje odgovarajućih mjera zaštite iz članka 46. stavka 2. točke (f) koje osiguravaju voditelji obrade ili izvršitelji obrade koji *ne podliježu* OUZP-u. EDPB je stoga utvrdio da su standardne ugovorne klauzule i *ad hoc* klauzule dostupni i najrelevantniji alati za prijenos protoka podataka za uvoznike koji podliježu OUZP-u. Neovisno o tome kodeksi ponašanja i certificiranje važni su alati za voditelje obrade i izvršitelje obrade kako bi se osigurala i dokazala sukladnost s OUZP-om kad je riječ o postupcima obrade koji podliježu OUZP-u u skladu s člankom 3. U tom se smislu može uzeti u obzir primjena obiju vrsta instrumenata kad se osobni podaci prenose voditelju obrade ili izvršitelju obrade u trećoj zemlji koji podliježe OUZP-u.

slučajevima kad se za predmetnu obradu na uvoznika primjenjuje OUZP. EDPB napominje da je Europska komisija navela da trenutačno izrađuje dodatne standardne ugovorne klauzule za ovakve slučajeve u kojima će se uzeti u obzir zahtjevi koji se na temelju OUZP-a već izravno primjenjuju na te voditelje obrade i izvršitelje obrade³¹.

30. S druge strane, ako nisu zadovoljeni kriteriji koje je utvrdio EDPB, smatra se da nije riječ o prijenosu i ne primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a.

4. ZAŠTITNE MJERE KOJE TREBA OSIGURATI AKO SE OSOBNI PODACI OBRAĐUJU IZVAN EGP-A, ALI NE DOLAZI DO PRIJENOSA PODATAKA

31. S obzirom na kriterije navedene u ovom dokumentu ako isti voditelj obrade ili izvršitelj obrade obrađuje podatke izvan EU-a, ali ih ne otkriva drugom voditelju obrade ili izvršitelju obrade (npr. kad zaposlenik voditelja obrade iz EU-a putuje u inozemstvo i pristupa podacima tog voditelja obrade dok boravi u trećoj zemlji ili kad je riječ o izravnom prikupljanju od pojedinaca u EU-u na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a), ne bi se trebalo smatrati da je ta aktivnost obrade prijenos na temelju Poglavlja V. OUZP-a. U ovom kontekstu valja imati na umu da voditelj obrade mora postupati u skladu s OUZP-om i biti odgovoran za svoje aktivnosti obrade, bez obzira na to gdje se one odvijaju. To znači i da voditelj obrade ili izvršitelj obrade mora posvetiti posebnu pažnju pravnom okviru treće zemlje koji bi mogao utjecati na njegovu sposobnost postupanja u skladu s OUZP-om. Iako se za neki prijenos podataka možda ne može smatrati da je riječ o prijenosu u treću zemlju u skladu s Poglavljem V. OUZP-a, među ostalim u slučaju opisanom u 8. primjeru, ta obrada može i dalje biti povezana s povećanim rizicima jer se provodi izvan EU-a, na primjer zbog oprečnosti nacionalnih zakona ili nerazmjernog pristupa podacima koji ima vlada treće zemlje. Te rizike potrebno je uzeti u obzir kad se poduzimaju mjere radi osiguravanja usklađenosti s OUZP-om, među ostalim na temelju članka 5. („Načela obrade osobnih podataka”), članka 24. („Obveze voditelja obrade”), članka 32. („Sigurnost obrade”), članka 33. („Izvršavanje nadzornog tijela o povredi osobnih podataka”), članka 35. („Procjena učinka na zaštitu podataka”), članka 48. („Prijenos ili otkrivanje podataka koji nisu dopušteni u pravu Unije”) itd.
32. Na temelju svoje obveze da bude odgovoran za načela zaštite podataka i u mogućnosti dokazati usklađenost s njima (članak 5.) te da provodi tehničke i organizacijske mjere s obzirom na, među ostalim, rizike povezane s obradom iz članka 32. OUZP-a, voditelj obrade mogao bi zaključiti da su za provedbu ili nastavak pojedinog postupka obrade u trećoj zemlji potrebne opsežne sigurnosne mjere – ili čak da ta provedba ili nastavak nisu zakoniti – iako ne dolazi do prijenosa podataka. Kad se u slučaju prijenosa ne može zajamčiti razina zaštite koja je u načelu istovjetna, Sud zahtijeva da se prijenos obustavi ili okonča³². Kad je o tome riječ, Sud ističe rizike pojedinog postupka obrade do kojih dolazi zbog prekograničnog karaktera te obrade. Ti zahtjevi relevantni su i kad se procjenjuju slučajevi u kojima može doći do sličnih rizika (iako se ti slučajevi ne smatraju prijenosima)³³, npr. kad je riječ o nerazmjernom pristupu državnih tijela treće zemlje. Na primjer, voditelj obrade može zaključiti da zaposlenici ne smiju sa sobom ponijeti svoja prijenosna računala i sl. kad putuju u određene treće zemlje. U tom kontekstu, kao što je već prethodno navedeno, valja istaknuti da, čim se podatke otkrije prijenosom ili ih se na drugi način stavi na raspolaganje drugom voditelju obrade ili izvršitelju obrade

³¹ Vidjeti https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/new-standard-contractual-clauses-questions-and-answers-overview_en

³² Vidjeti presudu Suda od 16. srpnja 2020., Povjerenik za zaštitu podataka protiv Facebook Ireland Ltd, Maximilian Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, t. 135.

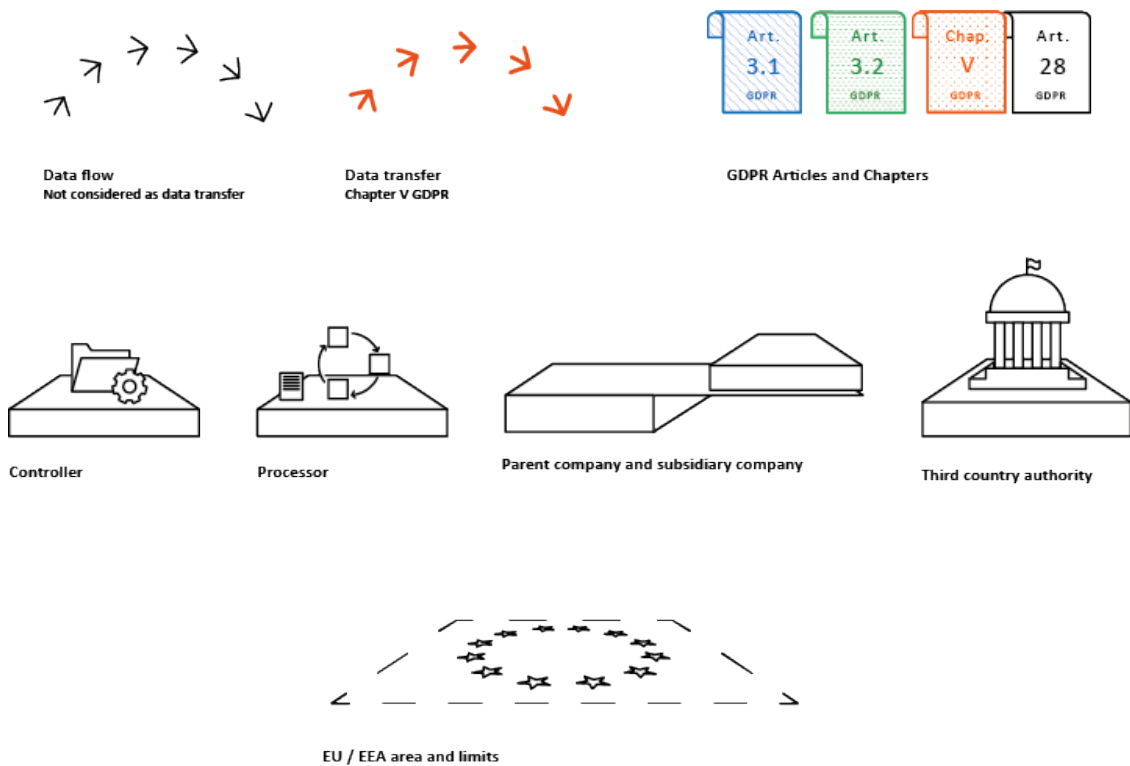
³³ Valja napomenuti da bi i status primjerenosti za određenu treću zemlju bio relevantan za tu procjenu.

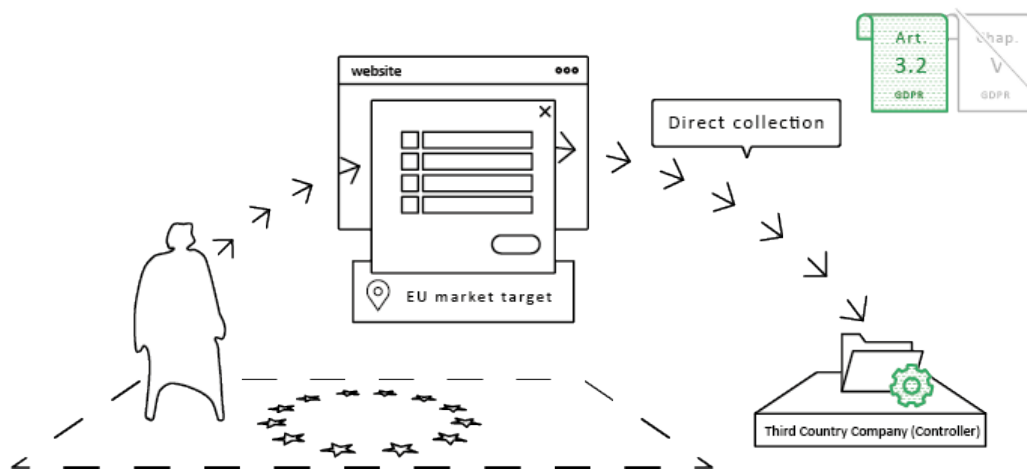
(koji je ujedno i javno tijelo) u trećoj zemlji (primjerice, to učini zaposlenik na poslovnom putu), predmetni se protok podataka može smatrati prijenosom na temelju Poglavlja V.

33. Nadalje, ako voditelj obrade namjerava obrađivati osobne podatke izvan EU-a (iako ne dolazi do prijenosa podataka), pojedinci bi o tome u pravilu trebali biti obaviješteni u okviru obveza voditelja obrade u pogledu transparentnosti, npr. kako bi se osigurala usklađenost s načelom transparentnosti i poštenosti, radi čega je potrebno da voditelji obrade obavijeste pojedince i o rizicima povezanim s obradom³⁴.
34. Ukratko, voditelji obrade i izvršitelji obrade na čiju se obradu primjenjuje OUZP odgovorni su za sve svoje aktivnosti obrade, bez obzira na to gdje se one provode, a obrada podataka u trećim zemljama može biti povezana s povećanim rizicima (među ostalim zbog nerazmjernog pristupa vlade podacima) koje je potrebno utvrditi i pažljivo pronaći rješenje za njih kako bi predmetna obrada bila zakonita na temelju OUZP-a. Kad je o tome riječ, EDPB će procijeniti potrebu za donošenjem dodatnih smjernica o zaštitnim mjerama.

³⁴ Vidjeti uvodne izjave 39. i 60. OUZP-a te Smjernice radne skupine iz članka 29. o transparentnosti na temelju Uredbe 2016/679 (wp260rev.01), točku 10.

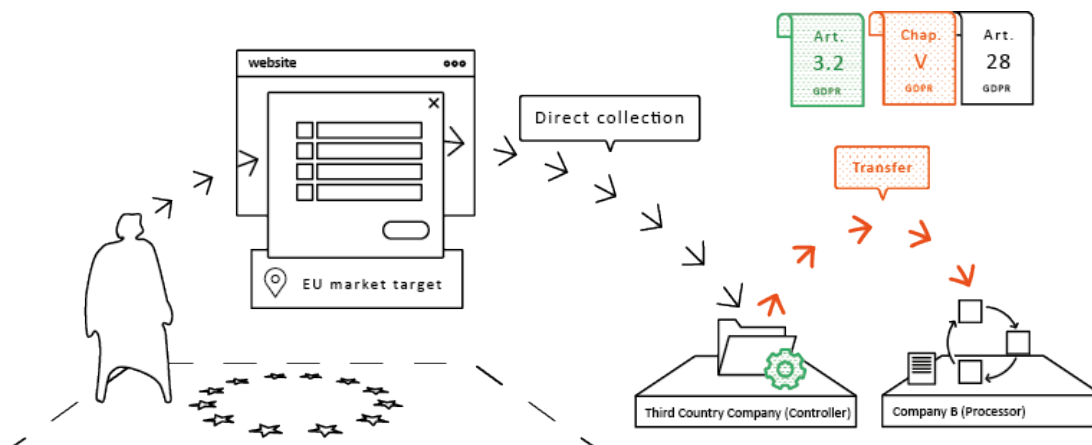
PRILOG: ILUSTRACIJE PRIMJERA 1 – 12

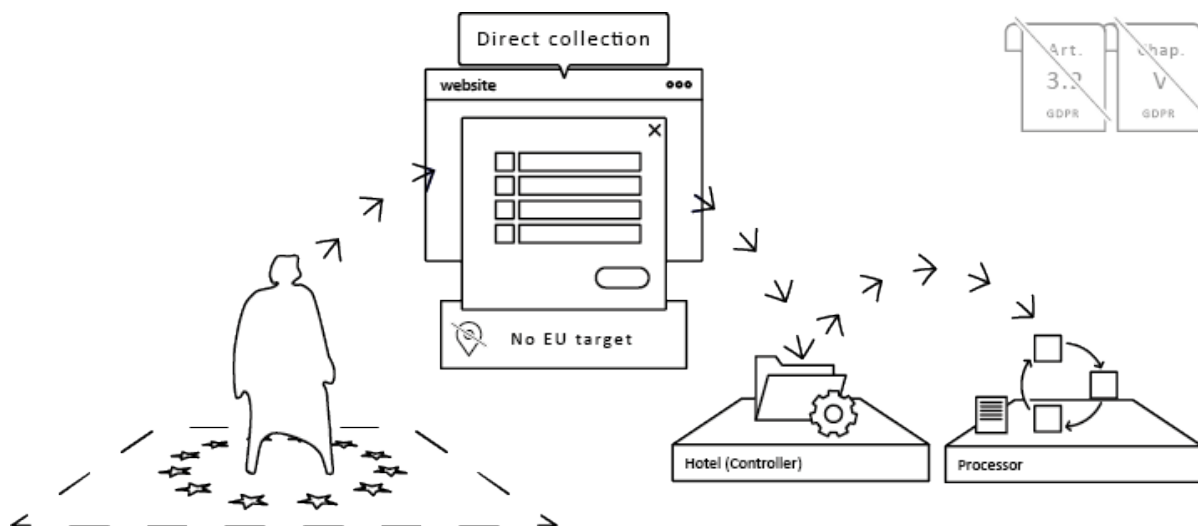
Primjer 1: voditelj obrade u trećoj zemlji prikuplja podatke izravno od ispitanika iz EU-a (na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a)

Marija iz Italije naručila je haljinu u internetskoj trgovini odjeće, unijela je svoje ime, prezime i adresu za dostavu u Rimu kako bi dovršila narudžbu, i naručena joj je haljina potom dostavljena na kućnu adresu. Internetskom trgovinom odjeće upravlja poduzeće iz treće zemlje koje nije prisutno u EU-u, ali je posebno usmjereno na tržište EU-a. U ovom slučaju ispitanik (Marija) predaje svoje osobne podatke poduzeću iz treće zemlje. To ne predstavlja prijenos osobnih podataka jer podatke ne predaje izvoznik (voditelj obrade ili izvršitelj obrade) nego ih voditelj obrade prikuplja izravno od ispitanika na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a. Stoga se u ovom slučaju ne primjenjuje Poglavlje V. Ipak, poduzeće iz treće zemlje morat će primjenjivati OUZP jer njegovi postupci obrade podliježu članku 3. stavku 2.

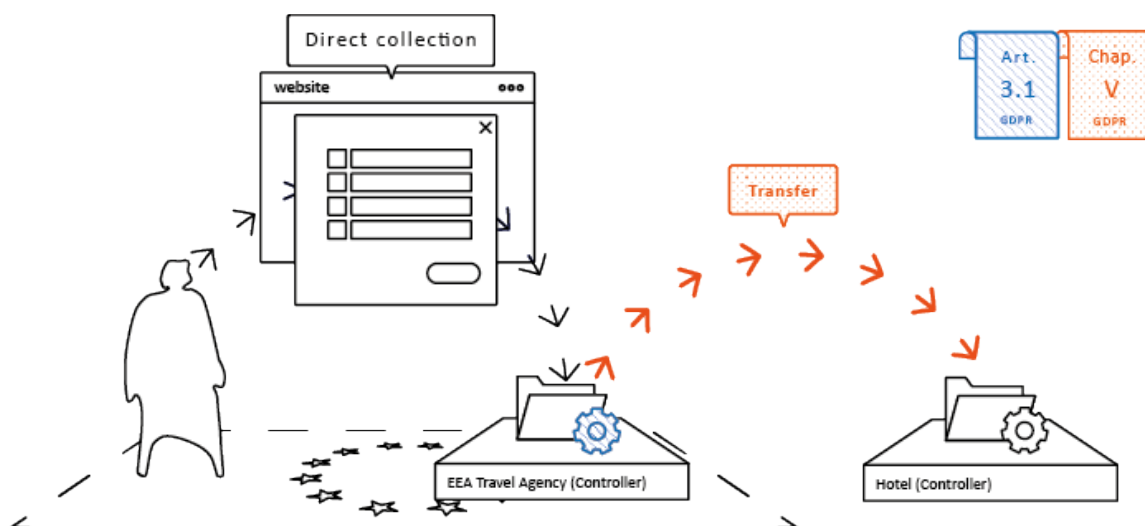
Primjer 2: voditelj obrade u trećoj zemlji prikuplja podatke izravno od ispitanika iz EU-a (na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a) i za neke se aktivnosti obrade koristi izvršiteljem obrade izvan EU-a

Marija iz Italije naručila je haljinu u internetskoj trgovini odjeće, unijela je svoje ime, prezime i adresu za dostavu u Rimu kako bi dovršila narudžbu, i naručena joj je haljina potom dostavljena na kućnu adresu. Internetskom trgovinom odjeće upravlja poduzeće iz treće zemlje koje nije prisutno u EU-u, ali je posebno usmjereno na tržište EU-a. Poduzeće iz treće zemlje angažiralo je izvršitelja obrade izvan EGP-a radi obrade narudžbi primljenih preko internetske stranice. U ovom slučaju ispitanik (Marija) predaje svoje osobne podatke poduzeću iz treće zemlje i to ne predstavlja prijenos osobnih podataka jer podatke izravno prikuplja voditelj obrade na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a. Voditelj obrade stoga će trebati primjenjivati OUZP za obradu ovih osobnih podataka. S obzirom na to da je poduzeće iz treće zemlje angažiralo izvršitelja obrade izvan EGP-a, podaci koje mu poduzeće otkriva smatrat će se prijenosom i bit će potrebno primjenjivati obveze iz članka 28. i Poglavlja V. kako bi se osiguralo da razina zaštite koju omogućuje OUZP ne bi bila ugrožena kad izvršitelj obrade izvan EGP-a obrađuje podatke u ime poduzeća.

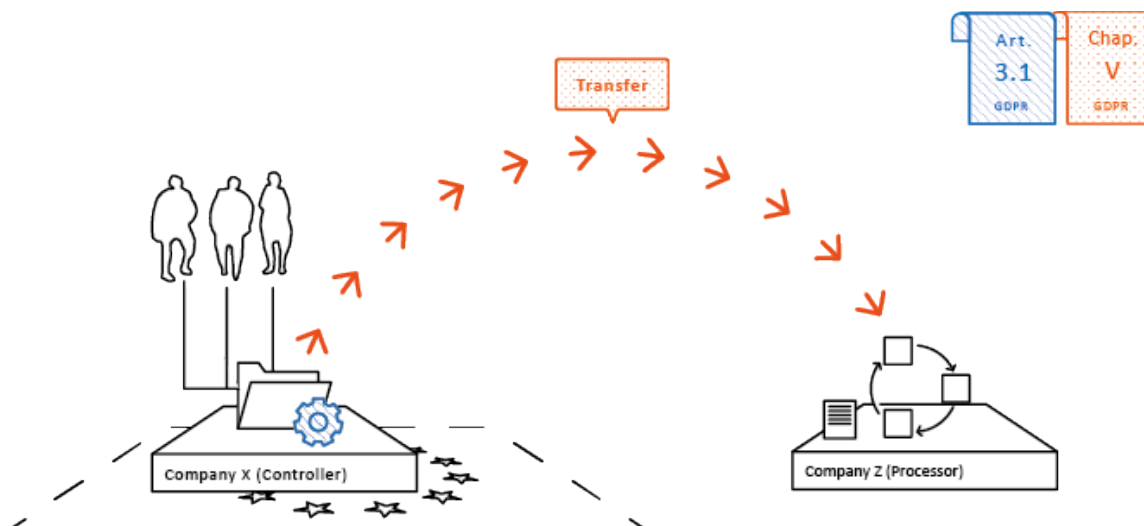
Primjer 3: voditelj obrade u trećoj zemlji prima podatke izravno od ispitanika iz EU-a (ali ne na temelju članka 3. stavka 2. OUZP-a) i za neke se aktivnosti obrade koristi izvršiteljem obrade izvan EU-a

Marija iz Italije odlučila je rezervirati hotelsku sobu u New Yorku koristeći se obrascem na internetskim stranicama hotela. Osobne podatke izravno prikuplja hotel koji ne cilja/prati pojedince u EGP-u. U ovom slučaju ne dolazi do prijenosa podataka jer ih ispitanik izravno predaje, a voditelj obrade ih izravno prikuplja. Uz to, s obzirom na to da hotel ne provodi aktivnosti kojima se ciljaju ili prate pojedinci u EGP-u, neće se primjenjivati OUZP, čak ni kad je riječ o bilo kakvim aktivnostima obrade koje u ime hotela provode izvršitelji obrade izvan EGP-a.

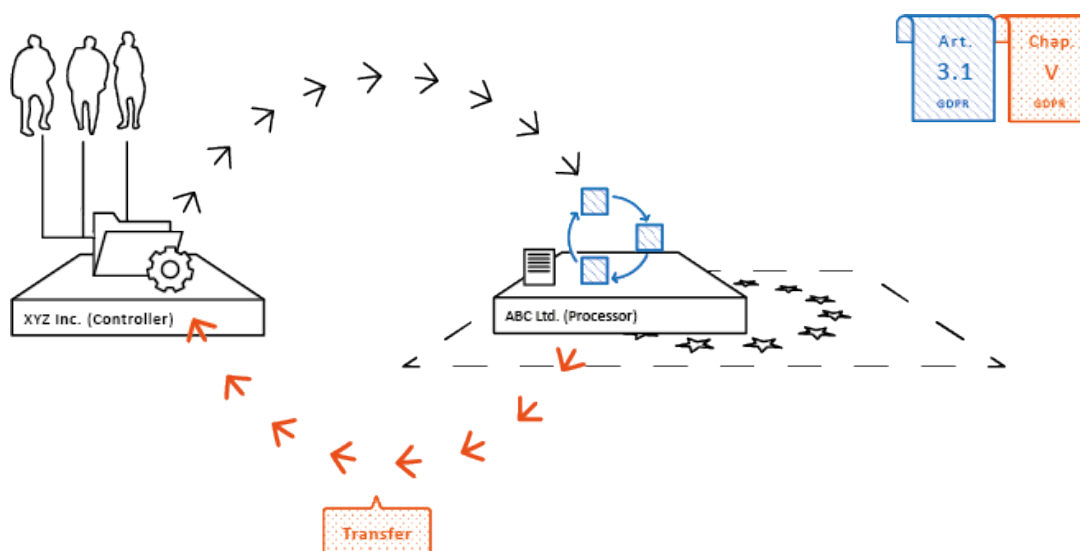
Primjer 4: podaci koje prikuplja platforma iz EGP-a koja ih zatim proslijeđuje voditelju obrade u trećoj zemlji

Marija iz Italije rezervirala je hotelsku sobu u New Yorku preko internetske putničke agencije iz EGP-a. Internetska putnička agencija iz EGP-a je voditelj obrade i prikuplja Marijine osobne podatke nužne za rezerviranje hotelskog smještaja te ih šalje u hotel koji podatke prima kao zaseban voditelj obrade. Kad proslijeđuje osobne podatke hotelu u trećoj zemlji, putnička agencija iz EGP-a provodi prijenos osobnih podataka i primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a.

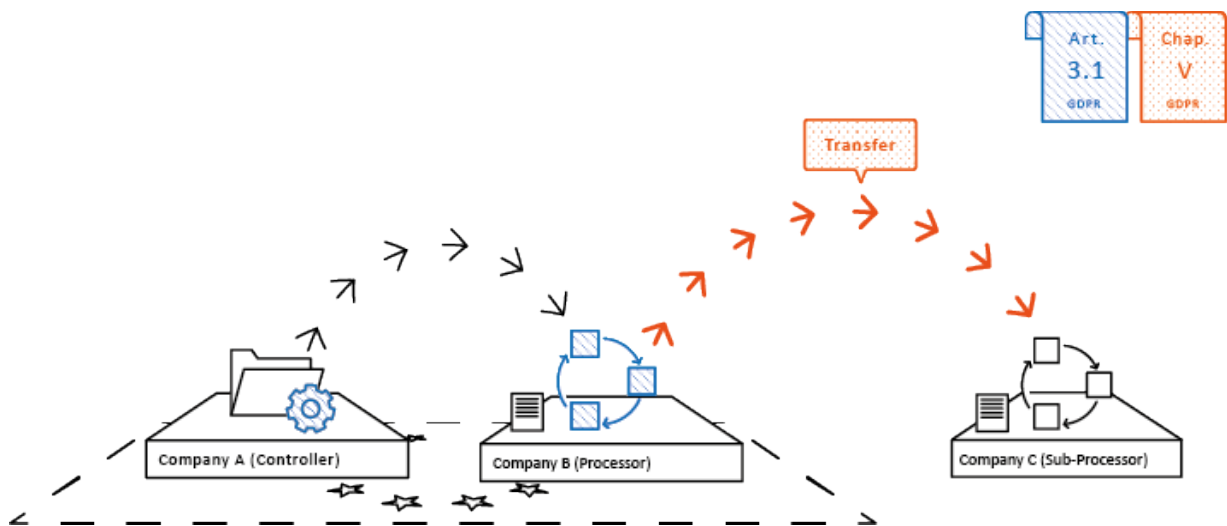
Primjer 5: voditelj obrade iz EU-a šalje podatke izvršitelju obrade u trećoj zemlji

Poduzeće X s poslovnim nastanom u Austriji voditelj je obrade i dostavlja osobne podatke svojih zaposlenika ili klijenata poduzeću Z u trećoj zemlji, koje kao izvršitelj obrade obrađuje te podatke u ime poduzeća X. U ovom slučaju voditelj obrade, na kojeg se primjenjuje OUZP kad je riječ o predmetnoj obradi, dostavlja podatke izvršitelju obrade u trećoj zemlji. Dostavljanje podataka stoga će se smatrati prijenosom osobnih podataka u treću zemlju i primjenjivat će se Poglavlje V. OUZP-a.

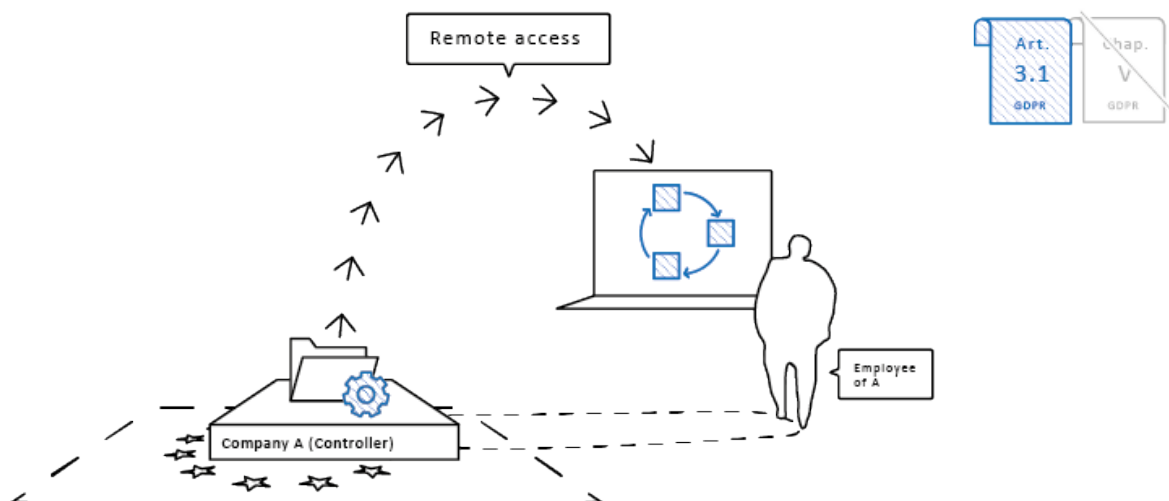
Primjer 6: izvršitelj obrade iz EU-a vraća podatke svojem voditelju obrade u trećoj zemlji

Poduzeće XYZ, voditelj obrade bez poslovnog nastana u EU-u, šalje osobne podatke svojih zaposlenika/klijenata (pri čemu su svi oni ispitanici koji se ne nalaze u EU-u) izvršitelju obrade, poduzeću ABC, koje će ih obrađivati u EU-u u ime poduzeća XYZ. Poduzeće ABC ponovno prenosi podatke poduzeću XYZ. OUZP se primjenjuje na obradu koju provodi izvršitelj obrade ABC kad je riječ o posebnim obvezama izvršitelja obrade na temelju članka 3. stavka 1. jer ABC ima poslovni nastan u EU-u. S obzirom na to da je poduzeće XYZ voditelj obrade u trećoj zemlji, kad ABC otkriva podatke poduzeću XYZ smatra se da je riječ o prijenosu osobnih podataka i stoga se primjenjuje Poglavlje V.

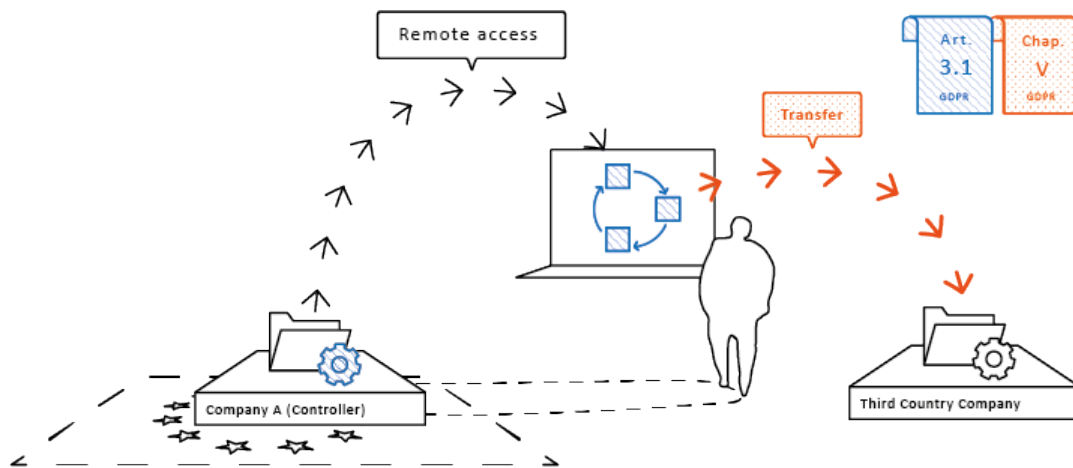
Primjer 7: izvršitelj obrade iz EU-a šalje podatke podizvršitelju obrade u trećoj zemlji

Poduzeće A s poslovnim nastanom u Njemačkoj voditelj je obrade i angažiralo je francusko poduzeće B da u njegovo ime bude izvršitelj obrade. Poduzeće B želi prenijeti dio aktivnosti obrade koje obavlja u ime poduzeća A podizvršitelju obrade C, poduzeću u trećoj zemlji, i u tu mu svrhu slati podatke. Obrada koju obavljaju poduzeće A i njegov izvršitelj obrade B provodi se u kontekstu njihovih poslovnih nastana u EU-u i stoga se na nju primjenjuje OUZP u skladu s člankom 3. stavkom 1., a obrada koju obavlja poduzeće C provodi se u trećoj zemlji. Prosljeđivanje podataka od izvršitelja obrade B do podizvršitelja obrade C prijenos je u treću zemlju i primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a.

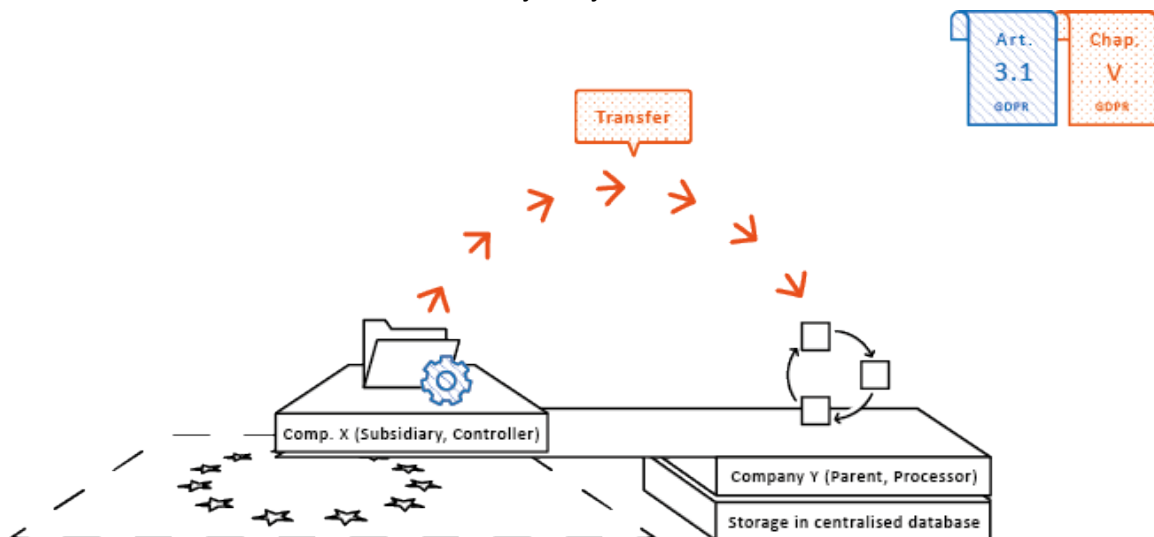
Primjer 8.1: zaposlenik voditelja obrade iz EU-a odlazi na poslovni put u treću zemlju

Juraj, zaposlenik poduzeća A sa sjedištem u Poljskoj, putuje u treću zemlju na sastanak i sa sobom uzima svoje prijenosno računalo. Tijekom boravka u inozemstvu Juraj pokreće svoje računalo i na daljinu pristupa osobnim podacima u bazama podataka svojeg poduzeća da bi završio dopis. Odlazak na put s računalom i pristupanje osobnim podacima na daljinu iz treće zemlje ne smatra se prijenosom osobnih podataka jer Juraj nije drugi voditelj obrade nego zaposlenik i stoga je sastavni dio voditelja obrade A. Prijenos se stoga provodi u okviru postupanja istog voditelja obrade A. Obradu, uključujući pristupanje na daljinu i aktivnosti obrade koje Juraj provodi nakon pristupanja, provodi poljsko poduzeće, tj. voditelj obrade s poslovnim nastanom u Uniji na kojeg se primjenjuje članak 3. stavak 1. OUZP-a.

Primjer 8.2: zaposlenik voditelja obrade iz EU-a odlazi na poslovni put u treću zemlju

Juraj, zaposlenik poduzeća A sa sjedištem u Poljskoj, putuje u treću zemlju na sastanak i sa sobom uzima svoje prijenosno računalo. Tijekom boravka u inozemstvu Juraj pokreće svoje računalo i na daljinu pristupa osobnim podacima u bazama podataka svojeg poduzeća da bi završio dopis. Odlazak na put s računalom i pristupanje osobnim podacima na daljinu iz treće zemlje ne smatra se prijenosom osobnih podataka jer Juraj nije drugi voditelj obrade nego zaposlenik i stoga je sastavni dio voditelja obrade A. Prijenos se stoga provodi u okviru postupanja istog voditelja obrade A. Obradu, uključujući pristupanje na daljinu i aktivnosti obrade koje Juraj provodi nakon pristupanja, provodi poljsko poduzeće, tj. voditelj obrade s poslovnim nastanom u Uniji na kojeg se primjenjuje članak 3. stavak 1. OUZP-a. Međutim, valja napomenuti da, ako Juraj kao zaposlenik poduzeća A podatke pošalje ili učini dostupnima drugom voditelju obrade ili izvršitelju obrade u trećoj zemlji, predmetni bi se protok podataka na temelju Poglavlja V. smatrao prijenosom od izvoznika A u EU-u do uvoznika u trećoj zemlji.

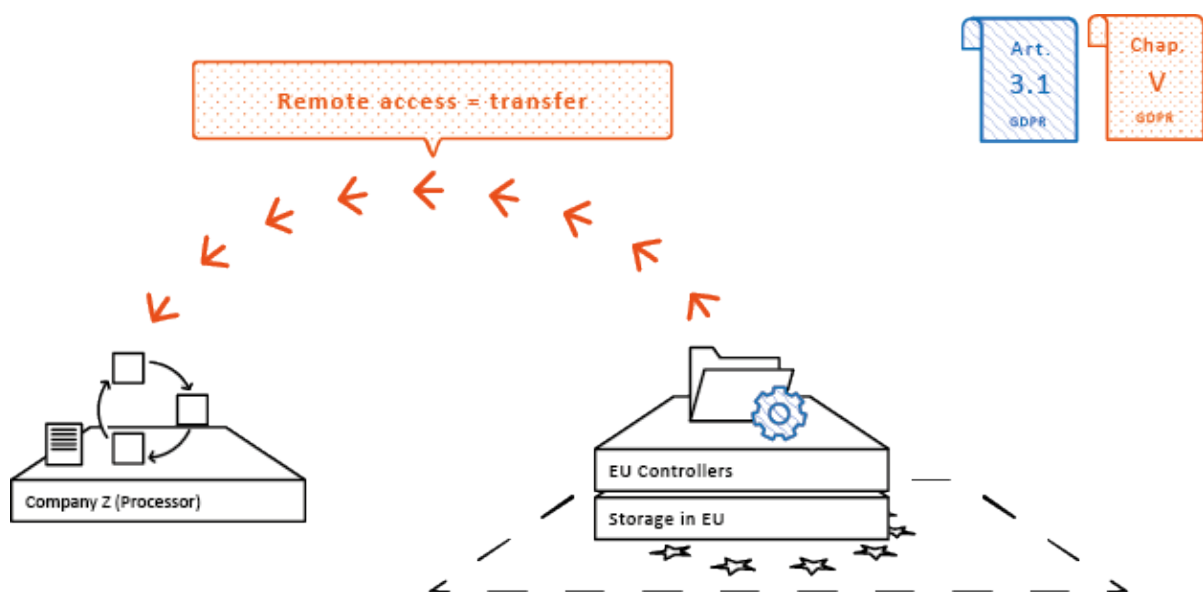
Primjer 9: društvo kći (voditelj obrade) iz EU-a dijeli podatke sa svojim matičnim društvom (izvršiteljem obrade) u trećoj zemlji

Irsko društvo X, društvo kći matičnog društva Y iz treće zemlje, otkriva osobne podatke o svojim zaposlenicima matičnom društvu Y koje će ono pohranjivati u trećoj zemlji u centraliziranoj bazi podataka o ljudskim resursima. U ovom slučaju irsko društvo X obrađuje (i otkriva) podatke u svojem svojstvu poslodavca i time voditelja obrade, a matično društvo izvršitelj je obrade. Za tu se obradu na društvo X primjenjuje OUZP na temelju članka 3. stavka 1., a društvo Y nalazi se u trećoj zemlji. Otkrivanje podataka stoga se smatra prijenosom u treću zemlju u smislu Poglavlja V. OUZP-a.

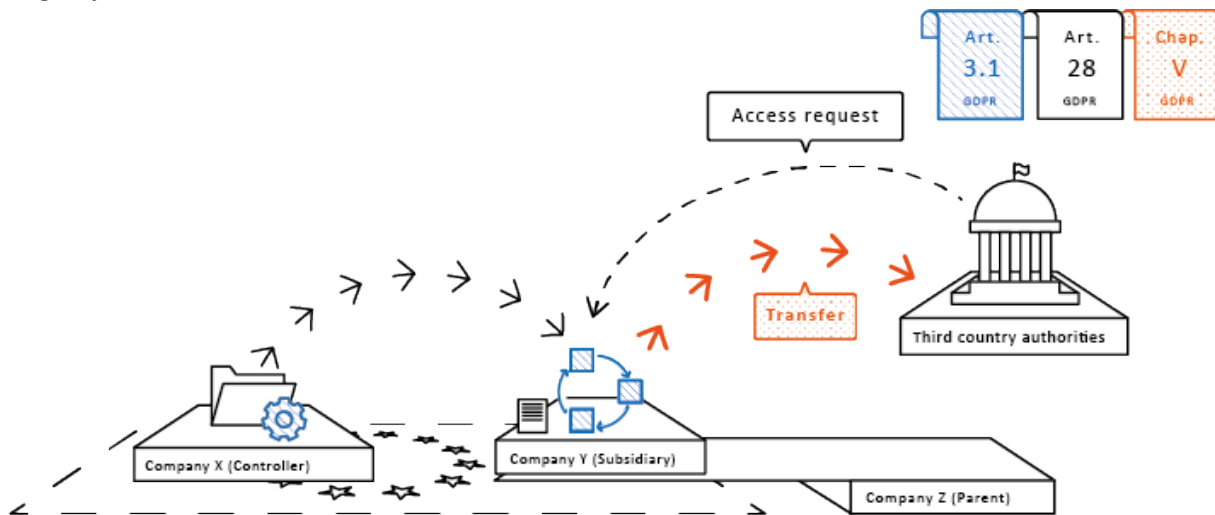
Primjer 10: izvršitelj obrade iz EU-a vraća podatke svojem voditelju obrade u trećoj zemlji

Poduzeće A, voditelj obrade bez poslovnog nastana u EU-u, nudi robu i usluge na tržištu EU-a. Francusko poduzeće B obrađuje osobne podatke u ime poduzeća A. Poduzeće B ponovno prenosi podatke poduzeću A. OUZP se primjenjuje na obradu koju provodi izvršitelj obrade B kad je riječ o posebnim obvezama izvršitelja obrade na temelju članka 3. stavka 1. jer se obrada provodi u kontekstu djelatnosti poslovnog nastana poduzeća u EU-u. OUZP se primjenjuje i na obradu koju provodi poduzeće A jer se članak 3. stavak 2. primjenjuje na poduzeće A. Međutim, s obzirom na to da se poduzeće A nalazi u trećoj zemlji, kad poduzeće B otkriva podatke poduzeću A smatra se da je riječ o prijenosu u treću zemlju i stoga se primjenjuje Poglavlje V.

Primjer 11: pristup na daljinu podacima u EU-u koji ostvaruje izvršitelj obrade iz treće zemlje postupajući u ime voditelja obrade iz EU-a

Poduzeće iz treće zemlje (poduzeće Z) bez poslovnog nastana u EU-u nudi usluge izvršitelja obrade poduzećima u EU-u. Poduzeće Z postupa kao izvršitelj obrade u ime voditelja obrade iz EU-a i na daljinu pristupa podacima pohranjenima u EU-u, npr. u svrhu podrške. S obzirom na to da se poduzeće Z nalazi u trećoj zemlji, taj pristup na daljinu predstavlja prijenos podataka od voditelja obrade iz EU-a do njihova izvršitelja obrade (poduzeće Z) u trećoj zemlji na temelju Poglavlja V.

Primjer 12: voditelj obrade u EU-u koristi se izvršiteljem obrade u EU-u na kojeg se primjenjuje zakonodavstvo treće zemlje

Dansko poduzeće X koje djeluje kao voditelj obrade angažira poduzeće Y s poslovnim nastanom u EU-u da u njegovo ime djeluje kao izvršitelj obrade. Poduzeće Y društvo je kći matičnog društva Z iz treće zemlje. Poduzeće Y obrađuje podatke poduzeća X isključivo u EU-u i nitko izvan EU-a, uključujući matično društvo Z, nema pristup tim podacima. Uz to, ugovorom između poduzeća X i poduzeća Y utvrđeno je da poduzeće Y obrađuje osobne podatke samo prema zabilježenim uputama poduzeća X, osim ako to nalaže pravo Unije ili pravo države članice kojem podliježe poduzeće Y. Međutim, na poduzeće Y primjenjuje se zakonodavstvo treće zemlje s izvanteritorijalnim učinkom, što u ovom slučaju znači da poduzeće Y može primiti zahtjeve za pristup od tijela treće zemlje. S obzirom na to da se poduzeće Y ne nalazi u trećoj zemlji (nego je riječ o poduzeću iz EU-a na koje se primjenjuje članak 3. stavak 1. OUZP-a), kad voditelj obrade, poduzeće X, otkriva podatke izvršitelju obrade, poduzeću Y, ne smatra se da je riječ o prijenosu i ne primjenjuje se Poglavlje V. OUZP-a. Međutim, kako je već navedeno, postoji mogućnost da poduzeće Y primi zahtjeve za pristup od tijela treće zemlje i ako poduzeće Y postupi u skladu s takvim zahtjevom, takvo otkrivanje podataka smatrat će se prijenosom na temelju Poglavlja V. Ako poduzeće Y postupi u skladu sa zahtjevom koji je protivan uputama voditelja obrade i stoga dođe do povrede članka 28. OUZP-a, smatrat će se da je poduzeće Y neovisan voditelj predmetne obrade na temelju članka 28. stavka 10. OUZP-a. U tom slučaju voditelj obrade, poduzeće X, trebao bi procijeniti te okolnosti prije angažiranja izvršitelja obrade kako bi u skladu s člankom 28. OUZP-a osigurao da se koristi samo izvršiteljima obrade koji u dovoljnoj mjeri jamče provedbu odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera na način da obrada bude u skladu s OUZP-om, među ostalim s Poglavljem V., te kako bi osigurao da postoji ugovor ili pravni akt kojim se uređuje obrada koju provodi izvršitelj obrade.